

 Luister naar

Hoe een verwaarloosd Zeeuws stukje grond een paradijs werd. 'Ik hoop dat mensen zich laten verwonderen'

ACHTERGROND Wijnand Lammers toverde in dertien jaar tijd een verwaarloosd stuk grond in Zeeland om tot een paradijs vol orchideeën. Dit leverde hem het afgelopen weekend de Martine Vonk-prijs op.

Annelies Buit

maandag 23 oktober 2023 om 20:40

Jaarlijks ruimt een groep vrijwilligers het maaisel op in natuurgebied Schor Alteklein. 'Wij willen de bodem juist verarmen, zodat er ruimte ontstaat voor kwetsbare plantensoorten.'

beeld Wijnand Lammers

Toen natuurbeheerder Wijnand Lammers (55) in 2006 verhuisde naar de Zeeuwse plaats Tholen, ontdekte hij vlak bij zijn nieuwe woning een braakliggend natuurgebied: Schor Alteklein. Het stond vol bijzondere planten en bloemen, waaronder orchideeën. 'Het gebied werd niet beheerd en onderhouden. En dat was een probleem. Alles groeide dicht met ruige bosjes en grassoorten. Hierdoor dreigden de orchideeën te verdwijnen.'

Lammers ging op zoek naar mensen die het gebied samen met hem wilden onderhouden, door het jaarlijks een of twee keer te maaien, en dat maaisel op te ruimen. 'Als het blijft liggen, gaat het fermenteren en komen meststoffen in de bodem. Wij willen de bodem juist verarmen, zodat er ruimte ontstaat voor kwetsbare plantensoorten.'

loopkevers

Pas in 2010 lukte het hem om een groep vrijwilligers bij elkaar te krijgen, dankzij de oprichting van A Rocha Zeeland, een lokale werkgroep christenen die samen aan natuurbeheer doet. 'Zij wilden in Zeeland een natuurgebied adopteren. Ik weet wel een plek, opperde ik. Toen had ik ineens een hele kamer vol mensen die mee wilden helpen met harken.'

Het resultaat is dat het kleine stuk grond negentig soorten paddenstoelen telt en twintig soorten dagvlinders.

Hij schreef een beheerplan voor de provincie, die het terrein vervolgens aanwees als natuurgebied, en ging aan de slag. Het stuk braakliggende grond veranderde de afgelopen dertien jaar in een paradijs, vol orchideeën, vlinders en andere insecten. 'In de eerste plaats waren we er vooral op gericht om de orchideeën en andere bijzondere planten te behouden, zoals heemst en zilte zegge. Maar door het maaien, werd de begroeiing ope-

ner, waardoor bijvoorbeeld graslathyrus en kleverige ogentroost zich vestigden en er meer zon en warmte op de bodem viel. Dat is heel goed voor bepaalde soorten loopkevers.'

Ook paddenstoelen varen wel bij de schralere bodem. Het resultaat is dat het kleine stuk grond - 3,8 hectare - negentig soorten paddenstoelen telt en twintig soorten dagvlinders. In 2019 legden vrijwilligers een leefgebied voor rugstreepadden aan, door het graven van een poel en het ontwikkelen van bloemrijk grasland.

Lees verder onder de foto.

Voordat ze begonnen zag een groot deel van het gebied eruit zoals links op de foto. Nu bloeien er overal bijzondere planten en bloemen, bijvoorbeeld orchideeën, zoals rechts te zien is. - beeld Wijnand Lammers

kopzorgen

Lammers' initiatief won afgelopen weekend de Martine Vonk prijs, een aanmoedigingsprijs voor een organisatie of persoon die zich op een onderscheidende en innovatieve manier inzet voor de schepping. De jury roemde de trouw en toewijding van Lammers aan een klein stukje aarde. Lammers: 'Het is voor mij volkomen vanzelfsprekend om trouw te blijven, want als ik ermee stop, verliezen we wat we hebben opgebouwd.' Toch levert het hem ook regelmatig kopzorgen op: 'Lukt het om blijvend genoeg mensen te vinden om het maaisel weg te werken? We zijn daar al gauw een hele dag mee bezig met zo'n vijftien man.'

'Ik hoop dat mensen zich laten verwonderen. Dat ze ondanks stikstofproblemen en klimaatverandering zien wat er nog wel is.'

Lammers is al zijn hele leven geboeid door de natuur, en is christen. 'Toch koppelde ik mijn christen-zijn en mijn liefde voor de natuur pas de laatste jaren aan elkaar. Alles is er door en voor Christus, staat in Kolossenzen, en dat geldt ook voor de schepping. Ik wil bouwen aan zijn koninkrijk door op dit kleine stukje aarde te streven naar herstel.'

Hij hoopt dat zijn initiatief andere mensen inspireert. Daarom zorgde hij ervoor dat er een wandelpad door het gebied loopt. Ook komen elke winter schoolklassen helpen met snoeien en zagen. 'Bepaalde orchideesoorten kun je op het eiland Tholen alleen hier van dichtbij bekijken. Ik hoop dat mensen zich laten verwonderen. Dat ze ondanks stikstofproblemen en klimaatverandering zien wat er nog wel is. En dat ze zo God leren kennen en betrokken raken bij de zorg voor de schepping.'

bemoedigen

Een braakliggend land tot een paradijs maken, kun je niet in je eentje, benadrukt Lammers. 'Verzamel een club mensen om je heen, uit je kerk of je buurt. Mensen die het leuk vinden om een paar zaterdagen per jaar te komen zagen en harken, en die je kunnen bemoedigen.'

Daarnaast is het wel handig als je een beetje kennis hebt van natuurbeheer, adviseert Lammers. 'Je kunt de expertise gebruiken van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer of Natuurmonumenten. Zij hebben vaak ook kleine terreinen in beheer, waar ze niet voldoende aan toe komen. Een stukje dijk, een bosje of een poeltje. Vraag of je dat onder je hoede mag nemen om er een natuurparel van te maken.'

Wijnand Lammers - beeld nd

[Mail de redactie](#) ▾

